

Gastronomi Turizmi Kapsamında Urla Enginar Festivaline Gelen Turistlerin Festival Hakkındaki Görüşleri (The Standpoints of Tourist Visiting Urla Artichoke Festival Within The Scope of Gastronomy Tourism)

*Şaban KARGİGLİOĞLU^a, Mehmet KABACIK^b

^a Sinop University, School of Tourism and Hotel Management, Department of Food & Beverage Management, Sinop / Turkey

^b Ordu University, Vocational School of Social Sciences, Cookery Program, Ordu / Turkey

Makale Geçmişi

Gönderim

Tarihi:31.07.2017

Kabul Tarihi:23.09.2017

Anahtar Kelimeler

Gastronomi

Gastronomi Turizmi

Festival

Festival Turizmi

Öz

Gerek yerel yönetimler gerekse turizm paydaşları gastronomi turizmine olan talebin artmasından dolayı bölgelerindeki gastronomik unsurları ortaya çıkararak ve bu unsurların adlarıyla anılan festivaller düzenlemeye başlamışlardır. Bölgenin sahip olduğu gastronomik çekiciliklerin kullanılarak yapılmış olan bu festivaller turizm hareketliliğinin artmasında ve rekabet üstünlüğü sağlanmasında büyük önem taşımaktadır. Urla'da gerçekleştirilen 2. Uluslararası Urla Enginar Festivali'nin Urla'nın tanıtımına, Urla'ya ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan etkilerini belirlemeye ve festival süresince bölgeye gelen turistlere anket uygulayarak konuyla ilgili görüş ve memnuniyetleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma 29 Nisan-1 Mayıs 2016 tarihleri arasında rastgele yöntemle seçilen 339 katılımcıyla yüz yüze görüşerek anket formu kullanılarak uygulanmıştır. Urla'ya gelenlerin önemli bir kısmı(%74,3) festival amacıyla geldikleri görülmektedir. Urla'ya gelenlerin genel olarak memnun kaldıkları görülmektedir. Urla hakkında bilgi sahibi olunan kaynaklara bakıldığında, internetin ilk sırada yer aldığı görülmektedir(%53,1). Katılımcıların önemli bir kısmı 2. Uluslararası Urla Enginar Festivali Hakkında olumlu düşüncelere sahip oldukları görülmektedir. Sonuçta festivalin amacına ulaştığını göstermektedir.

Keywords

Gastronomy

Gastronomy Tourism

Festival

Festival Tourism

Abstract

Local governments and stakeholders in tourism have begun to organize festivals which revealing regional gastronomic elements due to the increase in demand for gastronomic tourism. These festivals, which have been made using the gastronomic attractions of the region, are of great importance in increasing tourism mobility and ensuring competitive advantage. For this purpose, the 2nd International Urla Artichoke Festival held in Urla was studied to determine its effects on the publicity, economic, and socio-cultural aspects of Urla by conducting a questionnaire on the tourists coming to the region during the festival regarding their opinions and satisfaction. The research was conducted between April 29th and May 1st, 2016 by using a questionnaire form with a face-to-face meeting with 339 participants. It is seen that a significant part of those who came to Urla (74,3%), came for the festival and are generally satisfied. The internet takes the first place (53,1%) regarding the source of information about Urla. The participants have a positive opinion about the 2nd International Urla Artichoke Festival. This also shows that the festival has reached its goal.

* Sorumlu Yazar.

E-posta: skargiglioglu@sinop.edu.tr (Ş. Kargiglioglu),

GİRİŞ

Her geçen yıl turizm faaliyetlerine katılan birey sayısı artmaktadır. Dünya’da 2016 yılında 1 milyar 235 milyon kişi turizm faaliyetlerine katılmak için seyahat etmiş olup, bu rakam 2015 yılına göre % 3,9 artış göstermiştir (UNWTO, 2017).

Tarih boyunca, özel etkinlikler; grup çalışmasıyla ortak amaçlara ulaşmak, toplanmak, sosyalleşmek gibi belli başlı ihtiyaçları gidermek ve olanakları sıralamak için yaygın bir yol olmuştur. İlk mağara sanatı ve yazılı tarih, önemli özel etkinlikleri göstermektedir.

Dünya’da gastronomi ile ilgili olarak yapılan çok fazla festivale rastlanılmaktadır. Bu festivallerden en önemlileri; dünyadan binlerce insanın katıldığı, İspanya’da düzenlenmekte olan Domates Festivali ‘La Tomatina’ gibi yiyecek savaşı festivalleri, önemli bir kısmı ise Avustralya’nın Sidney şehrinde düzenlenen Uluslararası Yemek Festivali, İtalya’nın Alba bölgesinde düzenlenen Truffle Festivali ve Napoli şehrinde düzenlenen Pizzafest, Fransa’nın Bordeaux şehrinde düzenlenen Şarap Festivali, Almanya’nın Munich şehrinde düzenlenen Oktoberfest, İngiltere’nin Wight adasında düzenlenen Sarımsak Festivali, Amerika’nın Maine eyaletinde düzenlenen Maine Istakoz Festivali’nde, İzmir Urla’da düzenlenen Enginar Festivalidir.

Gerek yerel yönetimler gerekse turizm paydaşları gastronomi turizmine olan talebin artmasından dolayı bölgelerindeki gastronomik unsurları ortaya çıkararak ve bu unsurların adlarıyla anılan festivaller düzenlemeye başlamışlardır. Bölgenin sahip olduğu gastronomik çekiciliklerin kullanılarak yapılmış olan bu festivaller turizm hareketliliğinin artmasında ve rekabet üstünlüğü sağlanmasında büyük önem taşımaktadır. Şengül ve Genç (2016)’in de çalışmalarında bahsetmiş olduğu gibi, Festivaller yörenin özel günlerine ya da kültürel unsurlarına odaklanılarak gerçekleştirilebildiği gibi sadece tek bir ürüne odaklanılarak da gerçekleştirilmektedir.

Çalışmanın genel amacı, festivalin gerçekleştirilmiş olduğu bölgeye gelen gastroturistlerin, festival ile ilgili görüş ve memnuniyetlerini ortaya koymaktır. Ayrıca gastronomi festivalinin bölgenin tanıtımı ve imajına olan katkısını saptamaktır. Bu amaçla Urla’da gerçekleştirilen 2. Uluslararası Urla Enginar Festivali’nin Urla’nın tanıtımına, Urla’ya ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan etkilerini belirlemeye ve festival süresince bölgeye gelen turistlere anket uygulayarak konuyla ilgili görüş ve memnuniyetleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Kavramsal Çerçeve

Gastronomi Kavramı ve Gastronomi Turizmi

Gastronomi kelimesinin etimolojik kökeni incelendiğinde, kelimenin Yunanca ‘gastros’ (mide) ve ‘nomos’ (yasa, kural) sözcüklerinden oluştuğu görülmektedir (Tez, 2012: 9). Bu kelimelerden yola çıkılarak yapılan tanımlarda Gastronomi; yemeği iyi yeme merakı, sağlığa uygun, iyi düzenlenmiş, hoş ve lezzetli mutfak, yemek düzeni ve sistem olarak ifade edilmektedir (TDK, 05.03.2017).

Bir başka tanıma göre ise gastronomi, yiyecek ve içeceklerin tarihsel gelişme sürecinden başlayarak tüm özelliklerinin ayrıntılı bir biçimde anlaşılması, uygulanması ve geliştirilerek günümüz şartlarına uyarlanması çalışmalarını kapsayan, aynı zamanda bilimsel ve sanatsal unsurlarla katkı sağlayan bir bilim dalıdır (Deveci ve diğerleri, 2013: 29-34).

Gastronomi, ülke ya da bölge mutfaklarını birbirinden ayıran özellikleri, bir ülkenin ya da bölgenin yiyeceklerini, yeme-içme alışkanlıklarını ve yiyecek hazırlama tekniklerini ifade etmektedir” (Cömert ve Özkaya, 2014: 63). Her milletin, ülkenin yapısı ve alışkanlıklarına göre oluşan kendine özgü bir mutfağı vardır. Mutfak kültürü denildiğinde söz konusu olan destinasyonda yaşayan insanların beslenmesini sağlayan yiyecek ve içecekler, bunların hazırlanması, pişirilmesi, korunması; bu işlemler için gerekli araç-gereç ve teknikler ile yemek yeme adabı ve mutfak çevresinde gelişen tüm uygulamalar ve inanışlar ortaya çıkmaktadır (Kesici, 2012:34).

Wolf'e göre (2006), mutfak sanatları ya da gastronomi turizmi, “bir destinasyonun yemek ve içeceklerini keşfetme ve tatma amacıyla seyahat etmek, kalıcı ve ender gastronomi tecrübelerinin tadını çıkarmak” olarak tanımlanmıştır. Gastronomi turizminin, turistlerin yedikleri yemeklerden edindikleri tecrübeler, yerel gıda ürünlerinin üretimi ve çiftçilik ile kırsal alanların kalkınmasına fayda sağladığı görülmektedir (Quan ve Wang, 2004: 303).

Gastronomi turizmi, bölgeye özgü yemeklerin sunulmasıyla o bölgeye ait kültürel kimliği ve mirası yansıtmakta ve böylece yerel destinasyonlar için rekabet avantajı sağlamada etkili bir araç olmaktadır (Çalışkan, 2013: 41). Ayrıca; gastronomi turizmi bölge ya da ülke açısından rekabet avantajı ve marka olma avantajı da sağlamaktadır. Dolayısıyla ekonomik kalkınma ve destinasyon gelişimi açısından kültürel mutfak önemli bir durumdadır.

Festival Kavramı

Festival kavramının Türk Dil Kurumu'na (TDK) göre birkaç farklı tanımı bulunmakla birlikte genel anlamda Festival, ‘bir bölgenin en ünlü ürünü için yapılan gösteri, şenlik’ olarak tanımlanmaktadır (TDK). Festivaller, hem dünya insanları arasındaki dostluğu pekiştirmekte, hem de tanışılan yeni kültürlere ve yaşamlara duyulan merakı körükleyerek insanları yeni yerler görmeye teşvik etmektedir (Çulha, 2008: 1832). Festivallerde bir yere özgü bilgi birikimi yine ve yeniden üretilir ve bir yeri diğerinden farklı kılan tarih, kültürel miras ve sosyal yapılar devam ettirilir (Kladou 2011: 27).

Festivaller, karnavallar ve toplumsal anma günleri bir bölgenin turistik çekiciliğini canlandırmakta ve geliştirmektedir. Festivaller dans, drama, komedi, film, müzik, çeşitli sanatlar, el işleri, etnik veya yerel kültür birikimi, dinsel gelenekler, tarihsel açıdan önemli olaylar, yemek ve şarap, dini törenler ve tarım ürünlerini tema olarak kullanan kutlamalardır. Ziyaretçiler temel olarak kutlanan olaya duydukları özel ilgi nedeniyle festivallere katılmaktadır (Ekin, 2011: 20).

Festivallerin, şehir markalaşmasındaki rolü çok büyük olmakla birlikte, Dünya turizm pazarında ön plana çıkan bir unsurdur. Paris, Roma, New York, Amsterdam, Barselona, İstanbul, Antalya gibi pek çok şehir günümüzde "marka" haline gelmiştir. Bu şehirlerin marka haline gelmesinde, şehirlerde düzenlenen etkinliklerin (festivaller, spor organizasyonları vb.) etkisi büyüktür. Bireysel ve küçük gruplarla yapılan ve özel ilgiye yönelik turizm çeşitlerine olan eğilim festival - etkinlik turizminin önemini gittikçe artırmaktadır.

Uluslararası Urla Enginar Festivali

Urla İzmir'e yakınlığı, el değmemiş bakır alanları, antik kalıntıları, sivil mimari örnekleri ve geleneksel yaşam özelliklerini koruyan köyleri ile farklı turizm türleri için potansiyel taşımaktadır. Urla'da sürdürülebilir turizmi

destekleyebilecek doğal ve kültürel çekicilikler mevcuttur, halk turizme ve turiste olumlu yaklaşmakta turizmin gelişmesini istemektedir (Emeksiz, 2002:547-557).

Enginar, tarihin eski çağlarından beri bilinen, hatta eski Yunan ve Romalılar dönemlerinden kalan sütun başlıklarında motif, antik Mısır'da kurban ve doğurganlık sembolleri olarak kullanılan ve kral sofralarındaki özel yemekler arasında yer almaktadır. Bununla beraber, çok eski çağlarda enginar yapraklarının çeşitli hastalıkların tedavisinde bitkisel ilaç olarak kullanıldığı bilinmektedir (www.apelasyon.com).

Uluslararası Urla Enginar Festivalinin ikincisi, 29 Nisan-1 Mayıs 2016 tarihleri arasında Urla'da, İzmir Büyükşehir Belediyesi, Urla Belediyesi, İzmir Ekonomi Üniversitesi (IEU), Reseau Delice" Dünya Gurme Şehirler Birliği" tarafından ikinci kez düzenlenmiştir. Festival, Ege mutfağının enginar başta olmak üzere zeytinyağlı yemeklerin tanıtımını yaparak gastronomi turizminin kalkınmasını sağlamak amacıyla hayata geçirilmiştir. Uluslararası Urla Enginar Festivalinde, ziyaretçiler enginarlı midye dolma, enginarlı boyoz, Uluslararası Urla Enginar Festivalinde, ziyaretçiler enginarlı midye dolma, enginarlı boyoz, enginar döneri, enginarlı makarna, enginarlı kokoreç gibi farklı lezzetleri ilk defa burada tatma imkânı buldular. Enginarlı atıştırmalıklar, enginar tarlasında yemek yeme deneyimi, sanat atölyelerine katılma, enginar festivali temalı sokak fotoğrafçılığı, mutfak sohbetleri, Dünyaca ünlü şeflerin yemek atölyelerindeki tarifleri izlemek gibi çeşitli etkinliklere katılma imkânı da bulmuşlardır. Ayrıca festivalin son gününde gelirinin Türkiye Korunmaya Muhtaç Çocuklar (Koruncuk) Vakfına bağlanacağı, enginar tarlasının ortasında bağış yemeği düzenlenmiştir.

2015 Yılında birincisi düzenlenen Uluslararası Urla Enginar Festivaline 50.000 kişi katılmıştır. 2016 yılında ikincisi düzenlenen Uluslararası Urla Enginar Festivali, Shining Star Awards tarafından 2016 yılında düzenlenen en başarılı festival ödülüne layık görülmüştür (www.atraxexpo.com) ve 500.000 kişinin katılmış olduğu festivalde 2.000.000 adet enginar satışı gerçekleşmiştir.

Yöntem

Festivalin gerçekleştirilmiş olduğu bölgeye gelen gastroturistlerin, festival ile ilgili görüş ve memnuniyetlerini ortaya koymak ve ayrıca gastronomi festivalinin bölgenin tanıtımı ve imajına olan katkısını saptamak amacıyla planlanıp yürütülen bu çalışmanın yöntemi, tarama modelinde betimsel bir araştırmadır. Bu amaçla Urla'da gerçekleştirilen 2. Uluslararası Urla Enginar Festivali'nin Urla'nın tanıtımına, Urla'ya ekonomik ve sosyo-kültürel açıdan etkilerini belirlemeye ve festival süresince bölgeye gelen turistlere anket uygulayarak konuyla ilgili görüş ve memnuniyetleri belirlenmeye çalışılmıştır. Araştırma 29 Nisan-1 Mayıs 2016 tarihleri arasında katılımcılarla yüzyüze görüşerek anket uygulanmıştır. Araştırmanın evrenini, Urla'da 2. Uluslararası Enginar Festivaline katılan 500.000 kişi oluşturmaktadır. Yerel yönetim ve basından elde edilen bu bilgiler doğrultusunda, % 5 anlamlılık derecesine göre bu sayıya uygun, örneklem sayısı 384 olarak belirlenmiştir.

Araştırma verilerinin toplanmasında araştırmacı tarafından, konu ile ilgili araştırmalardan yararlanılarak, uzman görüşleri alınarak, geçerlilik ve güvenilirlik çalışması yapılarak, geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anketin birinci bölümünde, katılımcıların bireysel ve demografik özelliklerine ilişkin 9 soru yer almaktadır. Anketin ikinci bölümü turistlerin enginar festivali hakkındaki görüşlerini ölçmeye yönelik 20 soru yer almaktadır. Katılımcıların anketin ikinci bölümünde yer alan her bir ifadeye katılım düzeyleri 5'li Likert tipi (kesinlikle katılmıyorum,

katılmıyorum, kararsızım, katılıyorum, kesinlikle katılıyorum)ölçek ile derecelendirilmiştir. Turistlerin enginar festivali hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla geliştirilen ölçeğin güvenilirliği 0,656 olarak bulunmuştur. Cronbach's Alpha Katsayısının değerlendirilmesinde kullanılan değerlendirme kriteri (Özdamar, 2004:257);

$0,00 \leq \alpha < 0,40$ ise ölçek güvenilir değildir.

$0,40 \leq \alpha < 0,60$ ise ölçek düşük güvenilirliktedir.

$0,60 \leq \alpha < 0,80$ ise ölçek oldukça güvenilirdir.

$0,80 \leq \alpha < 1,00$ ise ölçek yüksek derecede güvenilir bir ölçektir.

Katılımcıların genel bilgilerini analiz etmede frekans(f) ve yüzde(%) değerleri, Katılımcıların cinsiyet, medeni durum ve daha önce Urla'ya gelme durumları ile enginar festivali hakkındaki görüşleri arasında ilişkiyi ölçmek için bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır.

Bulgular Tartışma

Katılımcıların Sosyo-Demografik Özellikleri

Tablo 1'de araştırmaya katılanların demografik bilgileri verilmektedir. Araştırma Kapsamına alınan katılımcıların % 51'ini kadınlar oluştururken, %49'unu erkekler oluşturmaktadır. Araştırmaya katılanların % 26,3'ü 26-35 yaş aralığında, % 21,8'i 51 ve üstü yaş aralığında yer almaktadır. Katılımcılardan, emekli denebilecek yaşta olanların bu tür etkinliklere yüksek oranda katıldığını göstermektedir. Katılımcıların öğrenim durumlarına bakıldığında, %44,5 lise veya dengi okul mezunu, %36 oranında da lisans mezunu görülmektedir, öğrenim düzeyi arttıkça bu tür etkinliklere farkındalığın ve katılımın arttığı söylenebilir. Katılımcıların mesleğine bakıldığında, en yüksek oranı %20,4 kamu çalışanlarının oluşturduğu görülmektedir. Katılımcıların yıllık gelirlerine bakıldığında %38,9'unun 25000 ile 50000 arasında bir geliri olduğu görülmektedir, katılımcıların kamu çalışanı olmasının etkisi olduğu söylenebilmektedir.

Tablo 1. Katılımcıların Demografik Bilgilerin Dağılımı

Cinsiyet	F	%
Kadın	173	51
Erkek	166	49
Toplam	339	100
Yaş	F	%
18 ve altı	26	7,7
19-25	56	16,5
26-35	89	26,3
36-40	64	18,9
41-45	19	5,6
46-50	11	3,2
51 üstü	74	21,8
Toplam	339	100
Medeni Durum	F	%
Evli	145	42,8
Bekar	194	57,2
Toplam	339	100
Öğrenim Durumu	F	%
Okur-Yazar	2	0,6
İlkokul Mezunu	21	6,2

Orta Okul Mezunu	32	9,4
Lise ve Dengi Okul Mezunu	151	44,5
Lisans Mezunu	122	36,0
Lisans Üstü Mezunu	11	3,2
Toplam	339	100
Mesleği	F	%
Esnaf	24	7,1
Kamu ve Yerel İdare Görevlisi	69	20,4
Öğrenci	61	18
Ev Hanımı	55	16,2
Çiftçi	17	5
İşçi	62	18,3
Emekli	47	13,9
Diğer	4	1,2
Toplam	339	100
Yıllık Geliri	F	%
5000 TL ve altı	49	14,5
5001-10000 TL	37	10,9
10001-15000 TL	20	5,9
15001-25000 TL	83	24,5
25001-50000 TL	132	38,9
50001 TL ve üzeri	18	5,3
Toplam	339	100

Katılımcıların Urla'ya Gelme Amaçları ve Bilgi Kaynakları

Tablo 2’de katılımcıların Urla’ya gelme durumları, gelme amaçları ve Urla hakkındaki bilgileri verilmektedir. Katılımcıların %45’i daha önce Urla’ya gelmişken, %55’i ise ilk defa gelmiştir. Urla’ya gelenlerin genel olarak memnun kaldığı görülmektedir. Urla hakkında bilgi sahibi olunan kaynaklara bakıldığında, internetin ilk sırada yer aldığı görülmektedir(%53,1). Festivali düzenleyenlerin ve Urla’daki kamu(belediye, kaymakamlık, vb.) ve özel kuruluşların(stk’lar, vb.) interneti ve sosyal medyayı çok etkin kullandığı görülmektedir. Urla’ya gelenlerin önemli bir kısmı(%74,3) festival amacıyla geldikleri görülmektedir, bu sonuçlar, festivalin kamuoyunda bilinirliğini göstermektedir.

Tablo 2. Katılımcıların, Urla’ya Gelme Durumları, Gelme Amaçları ve Urla Hakkındaki Bilgi Kaynakları

Daha Önce Urla’ya Geldiniz mi?	F	%
Evet	153	45,1
Hayır	186	54,9
Toplam	339	100
Urla Hakkında Bilgi Sahibi Olunan Kaynak	F	%
Gazete	39	11,5
Dergi	55	16,2
İnternet	180	53,1
TV	9	2,7
Afiş	18	5,3
Diğer	38	11,2
Toplam	339	100
Urla’ya Geliş Amacı	F	%
Tatil	34	10
Dost ve Akraba Ziyareti	40	11,8
Festival	252	74,3
İş	9	2,7
Eğitim	2	0,6
Diğer	2	0,6
Toplam	339	100

Katılımcıların Enginar Festivali Hakkındaki Görüşleri

Tablo 3'te turistlerin enginar festivali hakkındaki bilgileri verilmektedir. Katılımcıların "2. Uluslararası Urla Enginar Festivali Hakkındaki Görüşleri" incelendiğinde önemli bir kısmı festival ile ilgili sorulan sorulara katılıyorum veya kesinlikle katılıyorum şeklinde cevap vermişlerdir. Bu sonuçlara bakarak festivalin amacına ulaştığı sonucu çıkarılabilir. Festival alanına ulaşımın bir sorun olduğu göze çarpmaktadır, katılımcıların yaklaşık yarısı bu soruya katılmıyorum ve kesinlikle katılmıyorum cevabını vermişlerdir. Bu konuda festival düzenleme komitesi ve yerel yöneticilerin bir sonraki festival için gerekli önlemleri almaları katılımcıların memnuniyet derecesini artıracaktır. Ayrıca festival kapsamında en az bir gece konaklayacağım diyenlerin oranı % 49,6'dır. Festivale daha çok gününbirlik katılımın olduğu görülmektedir. Festival programı daha cazip hale getirilerek katılımcıların konaklama süreleri daha uzatılarak Urla ekonomisine önemli oranda katkı sağlanabilir.

Tablo 3. Turistlerin Enginar Festivali Hakkında Görüşleri (N=339)

		Kesinlikle Katılmıyorum		Katılmıyorum		Kararsızım		Katılıyorum		Kesinlikle Katılıyorum	
		F	%	F	%	F	%	F	%	F	%
1	Enginar festivalinin iyi bir şekilde düzenlendiğini düşünüyorum	0	0	9	2,7	2	0,6	272	80,2	56	16,5
2	Enginar festivali programını ilgi çekici buldum	1	0,3	2	0,6	1	0,3	248	73,2	87	25,7
3	Enginar festivalinin tanıtımının iyi yapıldığını düşünüyorum	1	0,3	12	3,5	2	0,6	195	57,5	129	38,1
4	Festival alanına ulaşım genel olarak rahattı	17	5	148	43,7	3	0,9	101	29,8	70	20,6
5	Festival kapsamındaki etkinlikleri yeterli buldum	3	0,9	22	6,5	7	2,1	253	74,6	54	15,9
6	Festivalde enginar ile ilgili bilimsel çalışmalar sunulmalı	4	1,2	29	8,6	12	3,5	193	56,9	101	29,8
7	Enginar festivalinde daha önce tatmadığım enginar yemekleri tattım	8	2,4	25	7,4	3	0,9	209	61,7	94	27,7
8	Enginar festivalinin Urla'nın yöresel yiyecek ve içeceklerinin tanıtımına katkı sağladığını düşünüyorum	1	0,3	6	1,8	3	0,9	174	51,3	155	45,7
9	Enginar festivali beklentilerimi karşıladı	1	0,3	13	3,8	7	2,1	211	62,2	107	31,6
10	Enginar festivalinden genel olarak memnunum	1	0,3	8	2,4	11	3,2	216	63,7	103	30,4
11	Enginar festivalini yakın çevreme tavsiye edeceğim	0	0	3	0,9	3	0,9	201	59,3	132	38,9
12	Yıl boyunca enginar ve enginar ürünlerinin satışının yapıldığı yerler olmalı	1	0,3	3	0,9	5	1,5	182	53,7	148	43,7
13	Enginar festivaline gelmekle iyi bir karar verdiğimi düşünüyorum	0	0	5	1,5	6	1,8	217	64	111	32,7
14	Bir sonraki festivalde de Urla'ya gelmeyi düşünürüm	1	0,3	10	2,9	4	1,2	219	64,6	105	31
15	Enginar festivalinin Urla turizmine katkı sağlayacağını düşünüyorum	6	1,8	33	9,7	4	1,2	202	59,6	94	27,7
16	Festival kapsamında Urla'da en az bir gece konaklayacağım.	31	9,1	131	38,6	9	2,7	100	29,5	68	20,1
17	Festival kapsamında daha önce tatma fırsatı bulmadığım yiyecek ve içecekleri tattım.	20	5,9	22	6,5	6	1,8	218	64,3	73	21,5

18	Festival süresi yeterliydi.	50	14,7	22	6,5	8	2,4	187	55,2	72	21,2
19	Festival süresince güvenlik sorunu yoktur.	2	0,6	28	8,3	23	6,8	199	58,7	87	25,7
20	Festivalde Dünyaca ünlü şeflerle tanışma fırsatı buldum.	3	0,9	10	2,9	0	0	217	64	109	32,2

Tablo 4'te katılımcıların cinsiyete göre enginar festivali hakkındaki görüşlerinin t testi sonuçları verilmektedir. Katılımcıların Cinsiyete göre enginar festivali hakkındaki görüşlerinin t testi sonuçları incelendiğinde sadece enginar festivali beklentilerimi karşıladı ifadesine verilen cevaplardan dolayı istatistiksel olarak bir anlam göze çarpmaktadır ($p:037$). Araştırma sonucunda elde edilen bulgulardan dolayı, ortalamalara bakıldığında festival erkeklerin beklentilerini karşılamışken, kadınların beklentilerini karşılamadığı görülmektedir. Bunun sonucunda kadınların ilgisini çekebilecek ve beklentilerini karşılayabilecek aktiviteler bir sonraki festival programına eklenebilir.

Tablo 4. Katılımcıların Cinsiyete Göre Enginar Festivali Hakkındaki Görüşlerinin t testi Sonuçları

	Cinsiyet	Kişi Sayısı	Ortalama	Standart Sapma	Anlamlılık Düzeyi
Festivalin iyi düzenlendiğini düşünürüm	kadın	173	4,1387	,46174	,237
	erkek	166	4,0723	,56746	
Festival programını ilgi çekici buldum	kadın	173	4,2659	,49279	,233
	erkek	166	4,1988	,51897	
Tanıtımın iyi yapıldığını düşünüyorum	kadın	173	4,3064	,70200	,755
	erkek	166	4,2831	,66830	
Ulaşım rahatı	kadın	173	3,1503	1,32088	,735
	erkek	166	3,1988	1,31757	
Etkinlikleri yeterli buldum	kadın	173	4,0058	,74316	,541
	erkek	166	3,9578	,69937	
Bilimsel çalışmalar sunulmalı	kadın	173	4,0231	,91470	,485
	erkek	166	4,0904	,85154	
Enginar yemekleri tattım	kadın	173	4,0231	,93978	,569
	erkek	166	4,0783	,83840	
Yöresel yiyecek içeceklere katkı sağlar	kadın	173	4,4220	,64788	,597
	erkek	166	4,3855	,61951	
Beklentilerimi karşıladı	kadın	173	4,1329	,75461	,037
	erkek	166	4,2892	,60363	
Genel olarak memnunum	kadın	173	4,2254	,73218	,768
	erkek	166	4,2048	,53392	
Çevreme tavsiye edeceğim	kadın	173	4,3353	,56319	,347
	erkek	166	4,3916	,53682	
Enginar ürünlerinin satışının yapıldığı yerler olmalı	kadın	173	4,4509	,52181	,081
	erkek	166	4,3373	,66564	
İyi bir karar verdiğimi düşünüyorum	kadın	173	4,2543	,57471	,395
	erkek	166	4,3072	,56852	
Urlaya gelmeyi düşünürüm	kadın	173	4,2832	,56610	,121
	erkek	166	4,1747	,71322	
Urla turizmüne katkı sağlar	kadın	173	3,9769	,93357	,403
	erkek	166	4,0602	,89915	
Urlada en az 1 gece konaklayacağım	kadın	173	3,0578	1,37972	,339
	erkek	166	3,1988	1,33130	
Daha önce tatmadığım yiyecekleri tattım	kadın	172	3,8605	1,08862	,508
	erkek	165	3,9333	,91820	
Süresi yeterli	kadın	173	3,5434	1,37444	,289
	erkek	166	3,6928	1,20939	
Güvenlik sorunu yoktur	kadın	173	4,0694	,81828	,157
	erkek	166	3,9398	,86479	
Dünyaca ünlü şeflerle tanıştım	kadın	173	4,2775	,64105	,363
	erkek	165	4,2121	,67884	

Tablo 5'te katılımcıların daha önce Urla'ya gelme durumları ile enginar festivali hakkındaki görüşlerinin t testi sonuçları verilmektedir. Sonuçlara bakıldığında; festival kapsamında daha önce tatma fırsatı bulamadığım yiyecek içecekleri tattım($p:041$), ve festival süresi yeterliydi($p:000$), ifadelerine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak bir anlam görülmektedir. Bu ifadelerin ortalamalarına bakıldığında ilk defa Urla enginar fesivaline gelenlerin daha çok önceden tatmadığı yiyecek ve içecekleri tattıkları görülmektedir. Ayrıca daha önce Urla'ya gelenlerin festivalin süresini yeterli buldukları görülmektedir. Bulgular sonucunda festivale gelenlerin tekrar gelmeleri için bir sonraki festivalde festivalin özünü bozmadan, bir önceki festivalden farklı aktiviteler planlayarak katılanların tekrar katılmaları sağlanmalıdır.

Tablo 5. Katılımcıların Daha Önce Urla'ya Gelme Durumları ile Enginar Festivali Hakkındaki Görüşlerinin t testi Sonuçları

		Kişi Sayısı	Ortalama	Standart Sapma	Anlamlılık Düzeyi
Festivalin iyi düzenlendiğini düşünürüm	Evet	153	4,0719	,39909	,268
	Hayır	186	4,1344	,59566	
Festival programını ilgi çekici buldum	Evet	153	4,1830	,51857	,099
	Hayır	186	4,2742	,49329	
Tanıtımın iyi yapıldığını düşünüyorum	Evet	153	4,2876	,69465	,857
	Hayır	186	4,3011	,67839	
Ulaşım rahatı	Evet	153	3,2810	1,34486	,175
	Hayır	186	3,0860	1,29160	
Etkinlikleri yeterli buldum	Evet	153	3,9739	,76904	,845
	Hayır	186	3,9892	,68172	
Bilimsel çalışmalar sunulmalı	Evet	153	3,9935	,90682	,238
	Hayır	186	4,1075	,86321	
Enginar yemekleri tattım	Evet	153	3,9412	,89762	,041
	Hayır	186	4,1398	,87724	
Yöresel yiyecek içeceklere katkı sağlar	Evet	153	4,3791	,62835	,510
	Hayır	186	4,4247	,63861	
Beklentilerimi karşıladı	Evet	153	4,2745	,65127	,115
	Hayır	186	4,1559	,71463	
Genel olarak memnunum	Evet	153	4,2288	,63346	,728
	Hayır	186	4,2043	,65031	
Çevreme tavsiye edeceğim	Evet	153	4,3268	,55996	,275
	Hayır	186	4,3925	,54202	
Enginar ürünlerinin satışının yapıldığı yerler olmalı	Evet	153	4,3529	,66363	,238
	Hayır	186	4,4301	,53822	
İyi bir karar verdiğimi düşünüyorum	Evet	153	4,2680	,53811	,721
	Hayır	186	4,2903	,59875	
Urlaya gelmeyi düşünürüm	Evet	153	4,1895	,68587	,294
	Hayır	186	4,2634	,60668	
Urla turizmine katkı sağlar	Evet	153	4,0588	,94754	,454
	Hayır	186	3,9839	,89125	
Urlada en az 1 gece konaklayacağım	Evet	153	3,2157	1,31760	,275
	Hayır	186	3,0538	1,38615	
Daha önce tatmadığım yiyecekleri tattım	Evet	153	3,9216	1,02296	,673
	Hayır	184	3,8750	,99761	
Süresi yeterli	Evet	153	3,9020	1,12837	,000
	Hayır	186	3,3817	1,37918	
Güvenlik sorunu yoktur	Evet	153	4,0719	,84374	,191
	Hayır	186	3,9516	,84009	
Dünyaca ünlü şeflerle tanıştım	Evet	152	4,2829	,63473	,348
	Hayır	186	4,2151	,67942	

Tablo 6. Katılımcıların Medeni Durumları ile Enginar Festivali Hakkındaki Görüşlerinin t testi Sonuçları

Tablo 6’da katılımcıların medeni durumları ile enginar festivali hakkındaki görüşlerinin t testi sonuçları verilmektedir. Sonuçlara bakıldığında; enginar festivalinin iyi bir şekilde düzenlendiğini düşünüyorum($p:008$) ve enginar festival programını ilgi çekici buldum($p:010$), ifadelerine verilen cevaplar arasında istatistiksel olarak bir anlam görülmektedir. Bu ifadelerin ortalamalarına bakıldığında, bekâr olanların festivalin iyi düzenlendiğini ve festival programını ilgi çekici bulduğu görülmektedir. Bu da festivale katılanların yaş aralığı ile doğru orantılıdır. Bu araştırma sonucuna dayanarak festival düzenleme komitesi bir sonraki festival için evli olanlara yönelik aktiviteler planlamalıdır.

	Medeni durum	Kişi Sayısı	Ortalama	Standart Sapma	Anlamlılık Düzeyi
Festivalin iyi düzenlendiğini düşünürüm	Evli	145	4,0207	,55863	,008
	Bekar	194	4,1701	,47413	
Festival programını ilgi çekici buldum	Evli	145	4,1517	,54430	,010
	Bekar	194	4,2938	,46789	
Tanıtımın iyi yapıldığını düşünüyorum	Evli	145	4,2483	,72199	,278
	Bekar	194	4,3299	,65534	
Ulaşım rahatı	Evli	145	3,0552	1,34257	,151
	Bekar	194	3,2629	1,29485	
Etkinlikleri yeterli buldum	Evli	145	3,9103	,82426	,112
	Bekar	194	4,0361	,63060	
Bilimsel çalışmalar sunulmalı	Evli	145	3,9724	,97143	,132
	Bekar	194	4,1186	,80887	
Enginar yemekleri tattım	Evli	145	3,9862	,89742	,254
	Bekar	194	4,0979	,88493	
Yöresel yiyecek içecekler katkı sağlar	Evli	145	4,3793	,66738	,534
	Bekar	194	4,4227	,60798	
Beklentilerimi karşıladı	Evli	145	4,1931	,73877	,706
	Bekar	194	4,2216	,64971	
Genel olarak memnunum	Evli	145	4,1724	,69066	,288
	Bekar	194	4,2474	,60277	
Çevreme tavsiye edeceğim	Evli	145	4,3241	,58787	,264
	Bekar	194	4,3918	,52020	
Enginar ürünlerinin satışının yapıldığı yerler olmalı	Evli	145	4,3793	,60172	,672
	Bekar	194	4,4072	,59719	
İyi bir karar verdiğimi düşünüyorum	Evli	145	4,2138	,59145	,064
	Bekar	194	4,3299	,55237	
Urlaya gelmeyi düşünürüm	Evli	145	4,2552	,57469	,536
	Bekar	194	4,2113	,69168	
Urla turizmine katkı sağlar	Evli	145	4,0897	,96406	,212
	Bekar	194	3,9639	,87790	
Urlada en az 1 gece konaklayacağım	Evli	145	3,0690	1,29987	,498
	Bekar	194	3,1701	1,39835	
Daha önce tatmadığım yiyecekleri tattım	Evli	145	3,8828	1,00349	,833
	Bekar	192	3,9063	1,01381	
Süresi yeterli	Evli	145	3,6207	1,34407	,959
	Bekar	194	3,6134	1,26328	
Güvenlik sorunu yoktur	Evli	145	3,9724	,88933	,528
	Bekar	194	4,0309	,80740	
Dünyaca ünlü şeflerle tanıştım	Evli	144	4,2986	,61542	,203
	Bekar	194	4,2062	,68949	

Sonuç ve Öneriler

Araştırmaya katılan turistlerin demografik özellikleri incelendiğinde yüksek oranda lise ve lisans mezunu olduğu gözlemlenmiştir. Katılımcıların oransal olarak en fazla kamu çalışanı, olduğu görülmektedir.

Araştırmaya katılanların çoğunluğu Urla'ya ilk defa geldiği görülmektedir. Urla hakkında bilgi sahibi olunan kaynaklara bakıldığında, internetin ilk sırada yer aldığı görülmektedir. Bu durum, festivali düzenleyenlerin ve Urla'daki kamu (belediye, kaymakamlık, v.b) ve özel kuruluşların (stoklar, v.b) interneti ve sosyal medyayı çok etkin kullandığını göstermektedir. Urla'ya gelenlerin önemli bir kısmı festival amacıyla geldikleri görülmektedir, bu da festivalin kamuoyunda bilinirliğini göstermektedir.

Katılımcıların Uluslararası Urla Enginar Festivali Hakkındaki Görüşleri incelendiğinde, festivalin amacına ulaştığı sonucu çıkarılabilir. Festival alanına ulaşımın bir sorun olduğu göze çarpmaktadır. Festival düzenleme komitesi ve yerel yöneticilerin bir sonraki festival için gerekli önlemleri almaları katılımcıların memnuniyet derecesini artıracaktır. Ayrıca festivale daha çok gününbirlik katılımın olduğunu görülmektedir. Festival programı daha cazip hale getirilerek katılımcıların konaklama süreleri daha uzatılarak Urla ekonomisine önemli oranda katkı sağlanabilir.

İzmir Büyükşehir Belediyesi, Urla Belediyesi ve Ekonomi Üniversitesi işbirliğiyle gerçekleşen festival Urla'nın ekonomisine can suyu sağlamak ve ilçenin tanıtımını yapmak amacıyla düzenlenen festival üreticisinden, esnafına, çocuğundan yaşlısına herkesin yüzünü güldürmüştür. Festivalinin ardından üç günü değerlendiren Urla Ziraat Odası Başkanı, festivalin Urla'lı üreticiler için çok ciddi ekonomik yararının olduğunu belirtmiştir. Üretici ile tüketicinin doğrudan buluşmasının üretici için çok önemli olduğunu belediyenin getirdiği stantlarda altmışsekiz enginar üreticisi tezgâh açmış olduğunu belirtmiştir. Kara yolları genel müdürlüğünün bilgilerine göre Urla'ya festival boyunca yalnızca çevre yolu gişelerden 45.000 araç girişi olmuştur. Yaklaşık olarak 500.000 kişi Urla'yı ziyaret etmiştir. Enginarın ham halinin yanı sıra, çeşitli yemeklerinin yer aldığı stantlarda ayrıca takı, hediyelik eşya, giyim gibi ürünler de satışa sunulmuştur. Enginarın suşisinden dönerine, midyesinden kokoreçine, cipsinden böreğine, boyozundan kısırına birçok çeşidi ziyaretçilerin damaklarını tatlandırmıştır. Cumhuriyet Meydanı ve Malgaca Pazarında kurulan mutfaklarda dünyaca ünlü şefler enginara kendi yorumlarını katmışlardır. Etkinlik ile ilgili olarak on dokuzdan fazla gazetede 149 haber yapılmıştır. Enginarlı lezzetleri merak eden birçok usta yazar, medya temsilcisi ve sanatçı Urla'yı ziyaret ettiği görülmektedir.

KAYNAKLAR

- Cömert, M., & Özkaya, F. D., (2014). Gastronomi turizminde Türk mutfağının önemi. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*. 2(2), 62-66.
- Çalışkan, Onur. (2013). Gastronomic Identity In Terms Of Destination Competitiveness And Travel Motivation. *Journal of Tourism and Gastronomy Studies*, 1 (2): 39 – 51.

Çulha, Osman. “Kültür Turizmi Kapsamında Destekleyici Turistik Ürün Olarak Deve Güreşi Festivalleri Üzerine Bir Alan Çalışması”, *Journal of Yaşar University*, Cilt: 3, Sayı: 12, 2008, 1827–1852.

Deveci, Bilal., Türkmen, Serkan., ve Avcıkurt, Cevdet, Kırsal turizm ile gastronomi turizmi ilişkisi: Bigadiç örneği. *Uluslararası Sosyal ve Ekonomik Bilimler Dergisi*, 3(2): 29-34.

Ekin, Yakın. Etkinlik Turizmi Kapsamında Festivaller ve Antalya Altın Portakal Film Festivali'nin Yerel Halk Üzerindeki Sosyal Etkileri Konulu Bir Araştırma, (Yayımlanmamış Doktora Tezi), 2011, Akdeniz Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Antalya.

Emekli, G. (2002). Sürdürülebilir Turizm Yaklaşımı İle Urla (İzmir) Kıyılarının Değerlendirilmesi. Türkiye'nin Kıyı ve Deniz Alanları IV. Ulusal Konferansı, 5- 8 Kasım 2002, Bildiriler Kitabı, 1. Cilt, s: 547-557, Dokuz Eylül Üniversitesi, İzmir.

Hall, C.M. & Sharples, L. 2003. The consumption of experiences or the experience of consumption? An introduction to the tourism of taste in food tourism around the world. Elsevier Butterworth-Heinemann, Oxford, 1-24.

Kesici, M. (2012). Kırsal Turizme Olan Talepte Yöresel Yiyecek ve İçecek Kültürünün Rolü. *KMÜ Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 14 (23): 33 – 37.

Lakicevic, M., Zarevac, M. ve Pantic, N. (2012). Gastronomic Festivals In Rural Regions of Serbia, *Megatrend Review*, 9: 73-82.

Kladou Stella, “Kültür Festivalleri: Genel Bir Bakış”, (der. Serhan Ada), İstanbul'un Festivalleri, İstanbul Bilgi Üniversitesi Yayınları, İstanbul 2011, s.27.

Pira, Aylin. Etkinlik Yönetimi, Mediacat Kitapları, İstanbul, 2004.

Quan, San. & Wang, Ning. Towards a structural model of the tourist experience: An illustration from food experiences in tourism. *Cilt: 25, Sayı: 3, 2004, ss. 297-30.*

Tez, Zeki, Lezzetin Tarihi, Geçmişten bugüne yiyecek, içecek ve keyif vericiler, Hayykitap: İstanbul, s.9.

Wolf, Erik. (2006). Culinary tourism the hidden harvest. Abd- Iowa: Kendall/Hunt Publishing Company.

TDK

UNWTO, 2017

<http://www.atraxexpo.com/2016-fuar-sonuc-raporu/>

<http://apelasyon.com/Yazi/257-enginar>

<http://www.urla.bel.tr/index.php/11-haberler/1648-urla-yi-500-bin-kisi-ziyaret-etti-2-milyon-enginar-satildi>

Extensive Summary

The Standpoints of Tourist Visiting Urla Artichoke Festival Within The Scope of Gastronomy Tourism

The gastronomy journey includes various visits to gastronomic festivals, food fairs, and producers of food, cooking shows and demonstrations, everything to have a chance of tasting a quality food product. In general, it is a trip with the aim of taking part in any activity related to food. (Hall & Sharples 2003.)

Local governments and stakeholders in tourism have begun to organize festivals which revealing regional gastronomic elements due to the increase in demand for gastronomic tourism. These festivals, which have been made using the gastronomic attractions of the region, are of great importance in increasing tourism mobility and ensuring competitive advantage.

An unavoidable segment of diverse and quality tourist offer of a country, region or a place certainly involves well prepared and organized tourist events. Cultural, economic, artistic, sporting, professional, religious, entertainment and gastronomic events attract potential tourists from home and abroad, especially if they are traditional and if they offer a rich program (Lakicevic vd., 2012: 74).

This segment of tourism industry should be specially analyzed, both for creating a positive image and reputation of the local community and its tourist values, and because of the tourism prospects of the whole country, which can be very attractive to visitors - largely owing to a specific cuisine of different rural areas. Also, gastronomy with its activities can be extremely helpful for creating the content of the tourist stay. These could be daily activities, such as participation in food preparation, preparation and production of bread in the rural way (Lakicevic vd., 2012: 74).

The research was conducted between April 29th and May 1st, 2016 by using a questionnaire form with a face-to-face meeting with 339 participants. It is seen that a significant part of those who came to Urla (74,3%), came for the festival and are generally satisfied. The internet takes the first place (53,1%) regarding the source of information about Urla. The participants have a positive opinion about the 2nd International Urla Artichoke Festival. This also shows that the festival has reached its goal.